

Sygn. akt V AGa 60/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	SSA Teresa Karczyńska – Szumilas (spr.)
----------------	---

Protokolant : sekretarz sądowy Kamila Szymankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2021 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. D., P. S.

przeciwko S. B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt VIII GC 459/16

I. zmienia zaskarżony wyrok :

a. w punkcie I.(pierwszym) o tyle tylko, że zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 396.418, 38 zł (trzysta dziewięćdziesiąt sześć tysięcy czterysta osiemnaście złotych trzydzieści osiem groszy),

b. w punkcie I.(pierwszym) litera d. o tyle tylko, że zamiast wskazanej w nim kwoty wskazuje kwotę 72.960,67 zł,

c. w punkcie I.(pierwszym) litera e. o tyle tylko, że zamiast wskazanej w nim kwoty wskazuje kwotę 91.860,48 zł,

d. w punkcie I.(pierwszym) litera g. o tyle tylko, że zamiast wskazanej w nim kwoty wskazuje kwotę 34.772,56 zł,

e. w punkcie I.(pierwszym) litera h. o tyle tylko, że zamiast wskazanej w nim kwoty wskazuje kwotę 81.186,29 zł,

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 8.100 (osiem tysięcy sto złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Teresa Karczyńska – Szumilas

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Powodowie A. D. i P. S. domagali się zasądzenia od pozwanego S. B. kwoty 417.487,57 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot szczegółowo wskazanych w pozwie oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że jako agenci pozwanego zajmowali się sprzedażą jego produktów na zasadzie wyłączności, za co mieli otrzymywać wynagrodzenie liczone procentowo od obrotu netto ustalonego od dokonywanej przez nich sprzedaży produktów. Wskutek nielojalnego zachowania pozwanego (odwiedzania klientów osobiście, tworzenia działu handlowego na bazie klientów powodów i namawianie ich, aby składali zamówienia bezpośrednio u pozwanego, nakłaniania pracownicy powodów do zmiany miejsca zatrudnienia) powodowie rozwiązali umowę z pozwanym.

Powodowie wyjaśnili, że dochodzona kwota stanowi ich należności z tytułu wynagrodzenia za okres od lipca 2015 r. do listopada 2015 r., rozliczenia końcowego roku, oraz kosztów towarów, surowców i opakowań, które dostarczali pozwanemu.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów kosztów procesu, kwestionując powództwo co do zasady oraz co do wysokości. Pozwany przyznał, że strony nawiązały współpracę handlową, nie zawierając umowy na piśmie, zaprzeczył jednak, aby zawarł z powodami umowę agencji na zasadzie wyłączności, nie zgadzał się też na wykluczenie go z relacji z klientami, prowadząc z nimi negocjacje. Powodowie w ramach umowy o świadczenie usług za wynagrodzeniem mieli poszukiwać dla pozwanego klientów, reklamować jego towar, przedstawiać oferty cenowe, reagować ofertowo w związku z działalnością konkurencji, stosować działalność marketingową, dokonywać opłat związanych z działalnością reklamową oraz marketingową, brać udział w działaniach branżowych oraz targach, analizować rynek oraz stosować ceny konkurencyjne, a także finansować i organizować kwestie związane ze zleceniami grafikowi wykonywania etykiet.

Pozwany podniósł zarzut braku legitymacji biernej w zakresie dochodzonego przez powoda roszczenia obejmującego wynagrodzenie za okres wrzesień - listopada 2015 r., wskazując, że z początkiem roku 2015 działalność rozpoczęła (...) sp. z o.o. w K., a produkty, które sprzedawali powodowie stanowiły własność tej spółki, i od niej powodowie mogliby ewentualnie dochodzić roszczenia oraz wskazał, że pozostała część roszczenia powodów została rozliczona pomiędzy stronami na skutek dokonanych potrąceń.

Pozwany wskazał także, że nie był zadowolony ze współpracy z powodami, zaś w związku z nagłym wypowiedzeniem przez nich umowy poniósł szkodę w kwocie 205.870 zł.

Pozwany podniósł zarzut potrącenia w zakresie kwoty 205.870 zł oraz 2.984,85 zł z tytułu odsetek.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy wyrokiem z dnia 26 lutego 2021 r. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 417.487,57 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot: 35.659,15 zł od dnia 22 października 2015 r. do dnia zapłaty, 83.860,82 zł od dnia 18 listopada 2015 r. do dnia zapłaty, 3.651,87 zł od dnia 17 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty, 85.251,72 zł od dnia 22 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty, 98.233,36 zł od dnia 20 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, 2.754,01 zł od dnia 21 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty, 36.590,18 zł od dnia 21 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, 81.773,93 zł od dnia 23 lutego 2016 r. do dnia zapłaty, 920,81 zł od dnia 20 listopada 2013 r. do dnia zapłaty, 1.016,02 zł od dnia 21 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty, 1.753,46 zł od dnia 19 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, 528,17 zł od dnia 18 marca 2014 r. do dnia zapłaty, 620,19 zł od dnia 25 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, 949,44 zł od dnia 27 maja 2014 r. do dnia zapłaty, 2.047,03 zł od dnia 25 lipca 2014 r. do dnia zapłaty, 509,16 zł od dnia 16 lipca 2014 r. do dnia zapłaty, 793,57 zł od dnia 19 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty, 818,46 zł od dnia 12 września 2014 r. do dnia zapłaty, 2.607,94 zł od dnia 15 października 2014 r. do dnia zapłaty, 1.224,94 zł od dnia 18 listopada 2014 r. do dnia zapłaty, 1.072,17 zł od dnia 16 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty, 1.231,88 zł od dnia 16 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty, 547,1 zł od dnia 10 lutego 2015 r. do dnia zapłaty, 463,91 zł od dnia 17 marca 2015 r. do dnia

zapłaty, 32,76 zł od dnia 3 lutego 2015 r. do dnia zapłaty, 582,63 zł od dnia 15 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, 478,22 zł od dnia 13 maja 2015 r. do dnia zapłaty, 77,47 zł od dnia 11 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty, 1.383,23 zł od dnia 11 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty, 1.050,25 zł od dnia 16 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, 1.023,83 zł od dnia 19 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty, 1.338,47 zł od dnia 19 września 2015 r. do dnia zapłaty, 1.657,31 zł od dnia 3 listopada 2015 r. do dnia zapłaty, 1.675,17 zł od dnia 18 listopada 2015 r. do dnia zapłaty oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 18 maja 2010 r. powodowie oraz H. W. zawarli umowę spółki cywilnej pod nazwą (...) Spółka Cywilna (...)z siedzibą w O.. Głównym przedmiotem działalności spółki było wprowadzanie do obrotu dodatków żywieniowych dla zwierząt, w szczególności dla gołębi, zwierząt gospodarskich i towarzyszących. Na mocy uchwały nr (...)z dnia 18 kwietnia 2011 r. ze spółki wystąpiła H. W.. Mocą aneksu z dnia 9 kwietnia 2014 r. do umowy zmieniona została nazwa spółki na (...) Spółka Cywilna (...)

Pozwany od dnia 1 września 1995 r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), polegającą na produkcji suplementów do hodowli zwierząt gospodarskich, w szczególności hodowli drobiu. Ponadto, w okresie od listopada 2014 r. do dnia 31 października 2015 r. prowadził działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej (...)spółka cywilna (...), natomiast od dnia 28 listopada 2014 r. prowadził także działalność gospodarczą w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) sp. z o.o. w K..

Do roku 2011 pozwany współpracował z (...) spółką jawną w miejscowości S., której pracownikami byli powodowie.

Pozwany współpracował z H. W. w zakresie produktów związanych z linią drób oraz linią gołębi; opracowywał on z nią nowe linie produkcyjne dla bydła, składy, prowadzona była sprzedaż. W tym okresie powstała strona internetowa oraz opracowano etykiety produktów.

Po zakończeniu współpracy ze spółką (...)spółką jawną w miejscowości S. pozwany współpracował z innymi podmiotami w Polsce, jak i poza Polską, zatrudniał przedstawicieli handlowych, zamawiał reklamy produktów w czasopismach branżowych.

Pod koniec roku 2011 powód P. S. zaproponował pozwanemu współpracę w zakresie sprzedaży produktów dla drobiu produkowanych przez (...). Powodowie zaproponowali pozwanemu przeniesienie centrum dystrybucyjnego do O., dokąd przewożone były gotowe produkty z zakładu produkcyjnego pozwanego. Powodowie podjęli się zorganizowania działalności magazynu w O., zakupienia sprzętu komputerowego, wprowadzenia bazy klientów w system księgowy zakupiony przez pozwanego, początkowo wystawiali również faktury oraz wysyłali je klientom, a także zlecali reklamy.

Od początku 2012 r. powodowie jeździli do potencjalnych odbiorców w Polsce, badali rynek i potrzeby odbiorców, nawiązywali relacje z klientami, uczestniczyli w kampaniach reklamowych, przyjmowali zamówienia produktów, przypominali klientom o płatnościach. Powód A. D. skontaktował pozwanego ze S. T., prezesem zarządu (...) sp. z o.o. we W., brał udział w negocjowaniu umowy z tą spółką.

Od stycznia 2012 r. powodowie zajmowali się oferowaniem klientom produktów linii P., od lipca 2012 r. rozpoczęli sprzedaż produktów z linii G., od września 2012 r. z linii H., od sierpnia 2013 r. z linii V. (...), od października 2014 r. z linii H., od marca 2014 r. z linii N., zaś od kwietnia 2014 r. z linii N. i B..

Na początku 2013 r. nastąpiło przeniesienie wysyłki towaru do nowo wybudowanego zakładu produkcyjnego pozwanego w T.. Na okoliczność przeniesienia magazynu i towarów z O. do T. sporządzony został protokół zdania towaru.

Sąd Okręgowy ustalił, że strony uzgodniły wynagrodzenie powodów liczone procentowo od obrotu dokonywanej przez nich sprzedaży. Prowizja przysługująca powodom była niezmienna i wynosiła w linii produktów: P. - 25 %, G. - 15 %, H. - 25 %, V. (...) - 20 %, H. - 20 %, N. - 25 %, N. - 25 %, B. - 20 %.

Rozliczenia stron wyglądały w ten sposób, że w pierwszym miesiącu następowała sprzedaż produktów, w drugim miesiącu oczekiwano na wpłaty klientów za faktury do (...), w trzecim miesiącu księgowo pozwanego M. M.

przygotowywała ręczne zestawienie wystawionych klientom faktur, w którym zaznaczała datę zapłaty za fakturę i wyliczała należną powodom prowizję, następnie powodowie wystawiali pozwanemu fakturę tytułem doradztwa w zakresie prowadzonej działalności. Termin zapłaty faktury prowizyjnej strony określili na 30 dni, a następnie ustaliły, że powodowie będą wystawiać fakturę prowizyjną z 65 - dniowym terminem płatności. Rok współpracy strony zamykały fakturą roczną, która dotyczyła należności opłaconych przez klientów po terminie.

W 2015 roku zaczął pomiędzy stronami funkcjonować nowy system, tj. w pierwszym miesiącu następowała sprzedaż i pozwany wystawiał faktury za towar, który sprzedali powodowie, w drugim i trzecim miesiącu oczekiwał na wpłaty od klientów, w czwartym natomiast miesiącu księgową pozwanego sporządzała zestawienie za pierwszy miesiąc i wtedy powodowie wystawiali fakturę na prowizję z terminem płatności wynoszącym 7 dni.

W celu rozliczenia danego miesiąca powodowie wystawiali faktury albo na (...) na (...)spółkę cywilną (...) albo na (...) sp. z o.o.

Rozliczenie należnej powodom prowizji za okres od września do dnia 23 listopada 2015 r. zostało sporządzone przez księgową pozwanego, która przekazała je pozwanemu.

W sierpniu 2014 r. pozwany, który dokonywał faktycznej sprzedaży produktów, zwrócił się do swoich kontrahentów o wymianę faktur na inny podmiot, tj. na (...) Sprzedaż dokonywana na podstawie zmienianych faktur została doliczona przez pozwanego do należnej powodom prowizji za sierpień 2014 r.

Strony prowadziły rozmowy na temat zawarcia umowy na piśmie, każda z nich sporządziła własny jej projekt, jednak ostatecznie nie zawarły umowy w tej formie.

W sierpniu 2015 r. odbyło się spotkanie z udziałem stron, na którym ustalono, że zamawianie produktów będzie odbywało się wyłącznie w formie pisemnej, tj. poprzez wiadomości sms lub mailowe. Na spotkaniu powodowie zobowiązali się ponieść koszty błędnych etykiet, produktów z linii, które zostały wycofane z obrotu (przeznaczone do utylizacji) oraz koszty tzw. gratisów dla klientów, następnie jednak zakwestionowali fakturę nr (...) z dnia 20 listopada 2015 r.

Powodowie obciążyli pozwanego m.in. następującymi fakturami: (...) na kwotę 118.922,96 zł, obejmującą świadczenie usług za miesiąc lipiec 2015 r., (...) na kwotę 135.818,86 zł, obejmującą świadczenie usług za miesiąc sierpień 2015 r., (...) na kwotę 3.651 zł, obejmującą wynagrodzenie dla powodów za towar dostarczony do (...) w postaci butelek i nakrętek, (...) na kwotę 85.251,72 zł, obejmującą wynagrodzenie za usługi za miesiąc wrzesień 2015 r., (...) na kwotę 98.233,36 zł obejmującą wynagrodzenie powodów za usługi za miesiąc październik 2015 r., (...) na kwotę 2.754,01 zł obejmującą wynagrodzenie za usługi z faktury sprzedażowej(...), (...) na kwotę 9.672,59 zł, (...) na kwotę 36.590,18 zł obejmującą końcowe rozliczenie roku 2015 r., (...) na kwotę 81.773,93 zł obejmującą wynagrodzenie powodów za usługi za miesiąc listopad 2015 roku.

Pozwany obciążył powodów m.in. fakturami VAT (...) na kwotę 9.672,59 zł, (...) na kwotę 10.537,02 zł, (...) na kwotę 5.248,37 zł,(...)na kwotę 7.298,75 zł, (...) na kwotę 14.040 zł, (...) na kwotę 21.015,07 zł, (...) na kwotę 3.956,60 zł,(...) na kwotę 21.168 zł.

W drugiej połowie 2015 r. współpraca stron pogorszyła się; pozwany zaczął osobiście spotykać się z klientami, których zachęcał do bezpośredniego składania zamówień w siedzibie (...), spotkał się ponadto z pracownikiem powodów J. K., której zaproponował współpracę przy stworzeniu nowej linii produktów dla drobiu.

W miesiącu wrześniu 2015 r. pozwany sprzedał towar z linii P., G., V. (...) H., N., A. P. za kwotę 294.186,85 zł netto, w miesiącu październiku 2015 roku za kwotę 362.111,69 zł, w listopadzie 2015 roku za kwotę 308.499,48zł. Z tytułu sprzedaży tych towarów pozwany uzyskał od nabywców kwoty: 317.721,80 zł brutto (we wrześniu 2015 roku), 391.080,63 zł brutto (za październik 2015 roku) i 333.179,44 zł brutto (w listopadzie 2015 roku).

Należna powodom prowizja przy uwzględnieniu ustalonych pomiędzy stronami stawek, wynosi za miesiąc wrzesień 2015 roku 59.317,62 zł netto (72.960,67 zł brutto), za październik 2015 r. 74.683,32 zł netto (91.860,48 zł brutto), a za listopad 2015 roku 66.005,12 zł netto (81.186,29 zł brutto).

Z tytułu nierozliczonych faktur VAT za okres od stycznia do listopada 2015 roku należna powodom prowizja wynosi 28.270,37 zł netto (34.772,56 zł brutto), w tym za miesiące wrzesień, październik i listopad 2015 roku kwotę 7.060,78 zł (8.684,76 zł brutto).

Pismem doręczonym pozwanemu w dniu 24 listopada 2015 r. powodowie rozwiązali z nim współpracę w trybie natychmiastowym.

Na dzień rozwiązania umowy stron powodowie nie byli rozliczeni z pozwanym z tytułu wystawionych przez niego faktur o nr (...) na łączną kwotę 83.263,81 zł.

Pismem z dnia 3 grudnia 2015 r. powodowie złożyli pozwanemu oświadczenie o potrąceniu z przysługującą im wierzytelnością wynikającą z faktury (...) na kwotę 118.922,96 zł wierzytelności przysługujących pozwanemu wynikających z faktur VAT (...) na kwotę 83.263,81 zł, wskazując, że po kompensacie do zapłaty z faktury (...) pozostała kwota 35.659,15 zł.; powodowie wezwali jednocześnie pozwanego do zapłaty kwoty 35.659,15 zł do dnia 7 grudnia 2015 r.

Pismem z dnia 21 grudnia 2015 r. pełnomocnik powoda, powołując się na oświadczenie o potrąceniu z dnia 3 grudnia 2015 r. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 35.659,15 zł tytułem należności pozostałej z faktury (...) w terminie do 31 grudnia 2015 r.

Pismem z dnia 29 lutego 2016 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 85.251,72 zł tytułem należności z faktury (...) z dnia 15 grudnia 2015 r., w terminie do dnia 7 marca 2016 r.

W piśmie z dnia 4 stycznia 2016 r. pozwany potwierdził zobowiązania (...) względem powodów wynikające z faktur Vat (...) na kwotę 118.922,96 zł, (...) na kwotę 135.818,86 zł i (...) na kwotę 2.651,87 zł. Pozwany przedstawił jednocześnie do potrącenia należności (...) wynikające z faktur o nr: (...), na łączną kwotę 190.929,41 zł.

(...) sp. z o.o. przekazała pozwanemu prawo do rozliczenia kompensaty wynikającej z faktury nr (...) na kwotę 135.818,86 zł.

W dniu 20 grudnia 2016 r. pozwany obciążył powodów notą obciążeniową nr (...) na kwotę 2.984,85 zł; pismem z dnia 30 grudnia 2016 r. pozwany wezwał powodów do zapłaty kwoty 2.984,85 zł.

Pozwany opóźnił się z zapłatą należności na rzecz powodów w okresie od października 2013 r. do września 2015 r.

W dniu 23 grudnia 2016 r. pozwany obciążył powodów notą obciążeniową nr (...) na kwotę 205.870 zł tytułem szkody poniesionej przez powoda w związku z wycofaniem się z winy powodów kontrahenta ze współpracy z (...); pismem z dnia 30 grudnia 2016 r. pozwany wezwał powodów do zapłaty kwoty 205.870 zł.

Pozwany (jako właściciel (...)) skierował do I Urzędu Skarbowego w B. pismo z dnia 18 grudnia 2020 r. – zawiadomienie o podjęcie czynności w związku z podejrzeniem popełnienia wykroczenia z art. 62 k.k.s. przez spółkę cywilną (...) prowadzoną przez powodów. W treści pisma powód wskazał, że współpracował z powodami, a w związku z faktem, że doszło do zagubienia bądź przypadkowego odesłania części faktur VAT potwierdzających transakcje stron występował o wydanie duplikatów, jednak powodowie odmówili wystawienia duplikatów faktur dotyczących prowizji od współpracy. Pozwany wskazał, że z powodu braku duplikatów faktur : (...) z dnia 15 grudnia 2015 na kwotę 85.251,72 zł, (...) z dnia 12 stycznia 2016 r. na kwotę 98.233,36 zł, (...) z dnia 13 stycznia 2016 r. na kwotę 2.754,01, (...) z dnia 13 stycznia 2016 r. na kwotę 36.590,18 zł, (...) z dnia 15 lutego 2016 r. na kwotę 81.773,93 zł nie może zaksięgować faktur i zapłacić należnego podatku.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o przedłożone przez strony dokumenty, których prawdziwość nie budziła wątpliwości. Co do opisanych okoliczności, w zakresie, w jakim zdaniem Sądu I instancji były one istotne dla rozstrzygnięcia, za wiarygodne uznane zostały zeznania świadków: M. M., J. K., M. H., K. G., J. D., Z. S., M. G., M. R., H. W., S. T., E. G., A. L., a także przesłuchanie stron.

Sąd Okręgowy oparł się na opinii biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości L. K., którą uznał za rzetelną, jasną i przydatną dla rozstrzygnięcia sporu.

W ocenie Sądu Okręgowego, zarzut pozwanego dotyczący braku legitymacji biernej pozwanego nie znalazł uzasadnienia w zebranych materiale dowodowym.

Pozwany, jak wynika z akt, nie poprzestawał na prowadzeniu jednego rodzaju działalności, jednak, powodowie faktycznie współpracowali wyłącznie z pozwanym, jako osobą fizyczną, prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...). Powyższe stanowisko znajduje odzwierciedlenie m.in. w zeznaniach M. M., księgowej pozwanego, która podała, że powodowie byli przedstawicielami (...), przy czym pozwany każdorazowo decydował na jaką firmę powodowie wystawić mają fakturę VAT, płatność następowała zaś z rachunku bankowego przypisanego do S. B., jako osoby fizycznej. Jakkolwiek zatem pozwany w roku 2015 fakturował sprzedaż również na spółkę cywilną, to jednak na fakturach dla kontrahentów wskazywał numer rachunku bankowego osoby fizycznej i to z tego rachunku dokonywana była zapłata prowizji należnej powodom.

Ubocznie Sąd I instancji wskazał, że pozwany, pomimo że sam dokonywał faktycznej sprzedaży produktów, zwracał się do swoich kontrahentów o wymianę faktur, jako sprzedawcę wskazując zamiast (...)na przykład (...)

Pomimo, że faktury formalnie zostały zmienione przez pozwanego na dane innego podmiotu gospodarczego, to sprzedaż dokonywana na podstawie tych zmienionych faktur doliczana była w oparciu o własnoręczne wyliczenia M. M. do należnej powodom prowizji za sierpień 2014 roku. Następnie zaś faktura nr (...) z tytułu prowizji za sierpień 2014 roku została powodom zapłacona z rachunku bankowego S. B., jako osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą.

Sąd Okręgowy wskazał także na treść pisma pozwanego z dnia 29 grudnia 2020 r. skierowanego do Urzędu Skarbowego w B. z dnia 18 grudnia 2020 r., w którym pozwany przyznaje, że jako (...) współpracował z powodami oraz wskazuje wykaz faktur objętych przedmiotowym pozwem. W szczególności pozwany przyznał fakt współpracy (...) z powodami do listopada 2015 roku, skoro sprzedaży z listopada 2015 roku dotyczy wskazana przez niego w piśmie z dnia 18 grudnia 2020 r. faktura VAT nr (...) z dnia 15 lutego 2016 r. oraz potwierdził zasadność rozliczenia rocznego za rok 2015 (tego bowiem rozliczenia dotyczy powołana przez niego faktura VAT nr (...) na kwotę 36.590,18 zł).

Sąd Okręgowy zakwalifikował stosunek łączący strony jako umowę agencyjną. Powodowie w sposób stały wykonywali zlecone im przez pozwanego czynności; od początku roku 2012 udawali się do potencjalnych odbiorców w Polsce, badali ich potrzeby, zapotrzebowanie rynku, nawiązywali relacje z klientami, uczestniczyli w kampaniach reklamowych, targach, akcjach marketingowych, przyjmowali zamówienia produktów, przypominali klientom o płatnościach, uczestniczyli również przy podpisywaniu umów. Wykonywanie przez nich wskazanych czynności nie miało jednak cechy wyłączności w rozumieniu art. 761 § 2 k.c.; pozwany konsekwentnie okoliczności tej zaprzeczył, a nadto nie wynika ona ani z ustnych ustaleń stron, ani z żadnych dokumentów, będąc jednocześnie zaprzeczona przez świadków.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, współpraca stron układała się prawidłowo do połowy 2015 r.; pozwany nie kwestionował wystawianych przez powodów faktur VAT, w tym w szczególności stawki prowizji od sprzedaży, co potwierdził dodatkowo na rozprawie w trakcie przesłuchania i regulował z tego tytułu zapłatę.

Zeznająca w sprawie księgowa pozwanego świadek M. M. podała, że co miesiąc sporządzane były listy poszczególnych linii produkcyjnych, co miesiąc sprawdzane były wpłaty od dłużników i na tej podstawie była rozliczana prowizja,

strony ustaliły prowizję, na daną linię i była ona niezmienna. Pozwany wystawiał faktury co miesiąc rozliczając poszczególne linie, powodowie co miesiąc otrzymywali od niego następnie zestawienie sprzedanych produktów i wysokość prowizji była przedstawiana łącznie, załącznikiem było sporządzenie zestawienia faktur. Świadek zeznała też, co istotne, że sporządziła rozliczenie należnej powodom prowizji za okres od września do dnia 23 listopada 2015 r. (tj. za okres, między innymi, za który powodowie domagają się od pozwanego zapłaty), które przekazała następnie pozwanemu.

Sąd Okręgowy stwierdził, że biegły L. K. zasadniczo potwierdził sposób rozliczeń dokonywanych przez strony, które, co istotne, odbywały się w oparciu o wyliczenia sporządzane przez księgową pozwanego M. M., w szczególności fakt, że na koniec roku była wystawiana dodatkowa faktura dotycząca sprzedaży, co do których klienci nie dokonali zapłaty w terminie; fakt ten znajduje również potwierdzenie w zeznaniach świadków A. L. i K. G..

Zgodnie z wyliczeniem biegłego, należna powodom prowizja, przy uwzględnieniu ustalonych pomiędzy stronami stawek, wyniosła: za miesiąc wrzesień 2015 r. 59.317,62 zł netto (72.960,67 zł brutto), za październik 2015 r. 74.683,32 zł netto (91.860,48 zł brutto), a za listopad 2015 r. 66.005,12 zł netto (81.186,29 zł brutto). Z tytułu natomiast nierozliczonych faktur VAT za okres od stycznia do listopada 2015 r. należna powodom prowizja wyniosła, według wyliczeń biegłego, kwotę 28.270,37 zł netto (34.772,56 zł brutto).

Pismem z dnia 3 grudnia 2015 r. powodowie złożyli pozwanemu oświadczenie o potrąceniu z przysługującą im wierzytelnością wynikającą z faktury (...) na kwotę 118.922,96 zł wierzytelności przysługujących pozwanemu, a wynikających z faktur VAT (...) na kwotę 83.263,81 zł; po kompensacie do zapłaty z faktury (...) pozostała kwota 35.659,15 zł. Ponadto dokonano potrącenia z przysługującej powodom wierzytelności wynikającej z faktury (...) na kwotę 135.818,86 zł, należności przysługujących pozwanemu w łącznej kwocie 51.958,04 zł z tytułu faktur (...), w związku z czym do zapłaty z faktury nr (...) pozostała na rzecz powodów kwota 83.860,82 zł.

Pozwany, jak wynika z treści jego pisma do powodów z dnia 4 stycznia 2016 r. nie kwestionował faktu, że jest zobowiązany do zapłaty na ich rzecz należności wynikających z faktur VAT (...) na kwotę 118.922,96 zł, nr (...) na kwotę 135.818,86 zł oraz (...) na kwotę 3.651,87 zł. Jednocześnie z pisma firma (...) sp. z o.o. z dnia 4 stycznia 2016 r. wynika, że spółka przekazała pozwanemu (...) prawo do rozliczenia kompensaty wynikającej z wystawionej przez powodów faktury (...) na kwotę 135.818,86 zł., zatem przyjąć należało, że pozwany przystąpił do długu spółki z tytułu faktury VAT nr (...).

Za bezskuteczne Sąd I instancji uznał oświadczenie pozwanego o potrąceniu wzajemnych należności z dnia 4 stycznia 2016 r. w zakresie, w jakim pozwany objął oświadczeniem faktury (...), gdyż należności z nich wynikające zostały już objęte wcześniejszym oświadczeniem o potrąceniu złożonym przez powodów z dnia 3 grudnia 2015 r.

Nadto, powodowie nie uznali przedstawionej do potrącenia faktury VAT nr (...) z dnia 20 listopada 2015 r. na kwotę 49.064,70 zł; w ocenie Sądu I instancji pozwany nie udowodnił, aby należność ta mu przysługiwała. W sierpniu 2015 r. odbyło się spotkanie z udziałem stron, na którym powodowie mieli zobowiązać się ponieść koszty błędnych etykiet, produktów z linii, które zostały wycofane z obrotu (przeznaczone do utylizacji) oraz koszty tzw. gratisów dla klientów. Adnotacja na wycenie etykiet i produktów (k.543) pochodzi jednak jedynie od pozwanego, powodowie zaprzeczyli, aby strony uzgodniły, że to oni mieli ponosić koszty z tym związane, jednocześnie świadkowie E. G. i A. L. nie potrafili wskazać konkretnej kwoty z tego tytułu, a wreszcie, a sam pozwany na rozprawie oświadczył, że „nie jest w stanie powiedzieć nic na temat potrąceń”. Wobec powstałych sprzeczności, braku jakiegokolwiek dokumentu w zakresie rzekomego porozumienia przyjęcia zobowiązania pokrycia kosztów etykiet, jednoznacznego zaprzeczenia temu przez pozwanych, gdzie dodatkowo A. L. jest córką pozwanego, a świadek E. G. jest pracownikiem pozwanego od 2015 r. nie ma wystarczających podstaw do przyjęcia, że do wskazanego porozumienia doszło. Niewątpliwie zaś mogły toczyć się jakieś negocjacje w tym zakresie, natomiast określonych niepotwierdzonych propozycji nie można przyjąć za wiążące porozumienie.

Odnosząc się do żądania powodów zapłaty kwoty 2.754,01 zł z tytułu faktury (...) obejmującej wynagrodzenie za usługi agencyjne z faktury (...) na kwotę 9.672 zł Sąd Okręgowy stwierdził, że zasługiwało ono na uwzględnienie. Pozwany

nie zakwestionował skutecznie tego żądania, co więcej, z treści pisma pozwanego do Urzędu Skarbowego z dnia 18 grudnia 2020 r., wynika, że pozwany przyznał, że pomiędzy stronami miały miejsce transakcje handlowe dotyczące faktur VAT objętych pozwem o nr (...) na kwotę 85.251,72 zł, (...) na kwotę 98.233,36 zł, (...) na kwotę 36.590,18 zł, (...) na kwotę 81.773,93 zł, a także o numerze (...) na kwotę 2.754,01 zł.

Pozwany nie zaprzeczył także, że opóźnił się z zapłatą należności na rzecz powodów w okresie od października 2013 roku do września 2015 roku; świadczą o tym też załączone do pozwu dokumenty w postaci faktur VAT i przelewów.

W zakresie roszczeń odsetkowych Sąd Okręgowy wskazał, że pomiędzy stronami doszło do zwarcia transakcji handlowej w ramach wykonywanych działalności gospodarczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, zaś wobec braku terminowej zapłaty przez pozwanego, powodowie nabyli uprawnienie do odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych.

Odnosnie dat wymagalności należności wskazanych w fakturach powodowie wskazali w większości 7 – dniowy termin zapłaty i ich relacja w tym zakresie jest rzeczowa, spójna, znajduje potwierdzenie w dokumentach i innych dowodach. Powodowie po otrzymaniu rozliczenia od księgowej pozwanego wystawiali fakturę prowizyjną, pierwotnie w terminie 30 dni, a od 2015 r. dodano do terminu rozliczenia miesiąc, co wiązało się z tym, że w ostatnim miesiącu, w tym przypadku w czwartym, na fakturze prowizyjnej okres płatności skrócił się do 7 dni. Dowody przedstawione przez stronę pozwaną w tym zakresie nie były spójne i miarodajne do dokonania jednoznacznych ustaleń przeciwnych; świadek M. M. początkowo wskazała, że termin zapłaty był bardzo krótki – wynosił 7 dni, a dopiero następnie podała, że cały czas faktury dotyczyły 65 - dniowego terminu zapłaty, nie wie skąd nagle pojawił się termin 7 - dniowy, zaś świadek M. G., również pracownik pozwanego, wskazała, że na początku termin płatności ustalony w fakturach wystawianych przez powodów na pozwanego wynosiły 60 dni, później skrócony został do 5-7 dni, przy czym pozwany miał być tym zdziwiony, ale miał tego nie ustalać, czemu w kontekście zebranego materiału dowodowego nie sposób dać wiary.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo na podstawie art. 758 § 1 k.c., wskazując, że wspólnicy spółki cywilnej za zobowiązania spółki cywilnej ponoszą odpowiedzialność solidarną (art. 864 k.c.), nie występuje natomiast solidarność po stronie wspólników jako wierzycieli, co ma miejsce ad casum.

O odsetkach za opóźnienie w transakcjach handlowych Sąd I instancji orzekł zgodnie z art. 4a i 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 99 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za jego wynik.

W odniesieniu do wysokości wynagrodzenia pełnomocnika powodów Sąd Okręgowy wskazał, że pełnomocnik powodów podjęła szereg czynności w sprawie, której rozpoznanie trwało dłuższy czas, brała udział w szeregu terminach rozpraw, sporządziła nadto obszerny pozew, replikę na odpowiedź na pozew, zajęła stanowisko na piśmie co do opinii biegłego, uczestniczyła w dziesięciu rozprawach, a sama sprawa miała złożony, skomplikowany charakter i była stosunkowo obszerna, zatem zastosował podwójną stawki minimalnej wynagrodzenia przewidzianą § 2 pkt 7 rozporządzenia ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (DZ.U. poz.2015 z późn. zm.).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pozwany, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. **sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz naruszenie art 233 § 1 k.p.c.** poprzez dowolną, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki, nieznajdującą potwierdzenia w pozostałym zebranym materiale dowodowym, ocenę wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów oraz dowodów w postaci zeznań świadków i przesłuchania stron poprzez przyjęcie, że:

- poprzez skierowanie przez pozwanego pisma do I Urzędu Skarbowego w B. z dnia 18 grudnia 2020 r. w związku z podejrzeniem popełnienia wykroczenia z art. 62 k.k.s. oraz wnioskiem o wydanie duplikatów spornych faktur doszło do uznania roszczenia powodów w części faktur (...) na kwotę 85.251,72 zł, (...) na kwotę 98.233,36 zł, (...) na kwotę 2.754,01 zł, (...) na kwotę 36.590,18 zł, (...) na kwotę 81.773,93 zł, w sytuacji kiedy pozwany od samego początku kwestionował przedmiotowe faktury i roszczenie, w tym wskazywał wadliwą legitymację bierną dotyczącą siebie jako podmiotu zobowiązanego, a w konsekwencji błędne uznanie, że czynności sprawdzające księgowo-rachunkowe, które dopiero mają doprowadzić do analizy spornego roszczenia między stronami świadczą o potwierdzeniu przez pozwanego legitymacji biernej w sprawie, co doprowadziło do wydania wadliwego orzeczenia w zakresie wskazanych kwot roszczenia,

- powodowie w zakresie części faktur działali w imieniu i na rzecz powoda osoby fizycznej S. B. jako jego przedstawiciele - agenci, w sytuacji kiedy powodowie wystawiali faktury VAT w zakresie potwierdzenia czynności faktycznych wykonanych dla podmiotu (...) Sp. z o.o., a tym samym poprzez czynność wystawiania rachunku potwierdzili faktyczne wykonanie czynności dla osoby prawnej, a nie pozwanego, co było zgodne z wolą stron i ich ustaleniami w tym zakresie, a przyjęcie działania powodów na rzecz pozwanego i wystawiania faktur na inny podmiot, za który ma zapłacić pozwany, powoduje usankcjonowanie nieprawidłowego i grożącego sankcjami procederu uznawanego przez organy jako obrót „pustymi fakturami”,

- strony w odniesieniu do części faktur ustaliły zmianę w zakresie wzajemnych rozliczeń i doprowadziły do skrócenia terminu ich płatności z 65 dni na 7 dni, w sytuacji kiedy oprócz oświadczenia strony powodowej w zakresie rzekomego udowodnienia wskazanej wyżej okoliczności nie istnieje żaden dowód potwierdzający zgodną wolę stron co do tej zmiany treści ustnej umowy, zaś z zeznań świadków M. M. oraz M. G. jednoznacznie wynika, iż termin ten nie był ustalony, a w konsekwencji zasądzenie na rzecz powodów ustawowych odsetek w transakcjach handlowych za okres nienależny,

- pozwany nie udowodnił zasadności swojego roszczenia z faktury VAT (...) z dnia 20 listopada 2015 r. na kwotę 49.064,79 zł wynikającego z rozliczenia „gratisów” dla klientów, które z winy powodów pozostały kosztem do rozliczenia i które w toku postępowania zostało przedstawione do potrącenia, a które zostało przyznane przez powodów, a nadto udowodnione zeznaniami świadków M. G., E. G., Z. S., A. L. oraz korespondencją email z dnia 7 i 15 października 2015 r., a także nieuwzględnienie do potrącenia noty obciążeniowej odsetkowej w wysokości 2.984,85 zł nr (...) z dnia 20 grudnia 2016 r. w zakresie opłacenia faktur przez powodów z opóźnieniem, bez uwzględnienia oczywistych faktów w sprawie,

- pozwany nie poniósł szkody w wyniku natychmiastowego, bez wypowiedzenia, zerwania współpracy z powodami oraz działań powodów na szkodę pozwanego poprzez kontakty z kontrahentami pozwanego, w sytuacji kiedy powód już w odpowiedzi na pozew podnosił i potrącił kwotę roszczenia wynikającego z powstałej szkody w wysokości w zakresie wystawionej noty obciążeniowej nr (...) na kwotę 205.870 zł, a powołany przez pozwanego dowód z opinii biegłego sądowego jednoznacznie potwierdził istnienie szkody i spadku w obrotach pozwanego od 2015 do 2016 r.,

- powodom należne jest roszczenie zgodne z wystawionymi przez nich fakturami VAT tytułem wynagrodzenia za miesiące wrzesień, październik i listopad w sytuacji kiedy kwoty zasądzone przez Sąd I instancji pozostają w sprzeczności z kwotami z danych okresów wskazanymi i wyliczonymi przez biegłego sądowego, którego opinię Sąd I instancji uznał za w pełni wiarygodną (naruszenie **w zw. z art. 278 § 1 k.p.c.**);

2. naruszenie art. 235² § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., art. 271 k.p.c. poprzez pominięcie dowodów z zeznań świadków tj. K. N., A. T., J. T. oraz W. T., które zmierzały do wykazania przez pozwanego m.in. powstałej szkody w związku z działalnością powodów, którą Sąd I instancji sąd uznał za nieudowodnioną;

3. art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 109 § 2 k.p.c. poprzez zasądzenie stawki podwyższonej kosztów zastępstwa procesowego w stawce podwójnej stawki minimalnej w sytuacji braku podstaw do stosowania wyższej stawki w tym zakresie i braku uzasadnienia przez orzekający sąd szczegółowych podstaw do takiego rozstrzygnięcia;

4. naruszenie art. 758 § 1 k.c. w zw. z art. 758 § 2 k.c. poprzez ich niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że strony łączyła umowa agencyjna, w sytuacji kiedy umowa stron miała charakter swoistej umowy o świadczenie usług, a o braku charakteru umowy agencyjnej świadczy m.in. brak umocowania (pełnomocnictwa) dla powodów od dającego zlecenie dającego uprawnienie do zawarcia i wykonania umowy z klientem, a także samo określanie przez powodów charakteru umowy w korespondencji stron email (określanie siebie jako dystrybutorów), na wizytówkach (jako przedstawicieli handlowych), a także w zakresie wystawianych faktur, gdzie powodowie nigdy nie występowali oni jako agenci, faktury dotyczą doradztwa w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, a w konsekwencji doprowadzenie do zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów nienależnej kwoty rzekomego roszczenia z tytułu wynagrodzenia agencyjnego.

Skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podkreślił, nadto między innymi, że wolą stron była zmiana podmiotu, z którym współpracowali powodowie, i gdyby tak nie było nie wystawialiby oni faktur na (...) sp. z o.o., a nadal na powoda; powodowie wykonując usługę mają obowiązek wystawienia faktury na osobę, na rzecz której wykonują usługę, a nie na dowolny podmiot, przy czym sam fakt zapłacenia faktury z rachunku osoby trzeciej nie jest przesądzający dla ustalenia, że osoba płacąca jest stroną umowy.

Ustalony przez Sąd I instancji stan faktyczny może przesądzać o negatywnej ocenie organów kontroli co do rzetelności prowadzonej dokumentacji księgowej, a nadto może skutkować sytuacją, że powodowie wystąpią ponownie o zapłatę części zasądzonego roszczenia przeciwko (...) sp. z o.o.

Skarżący podkreślił, że w treści pisma kierowanego do Urzędu Skarbowego wskazał, że nie może ocenić wymienionych faktur, albowiem ich nie posiada, co w żadnym razie nie przesądza o ich akceptacji; przygotowania do ustalenia zasadności wystawienia faktur ani nie przesądza o istnieniu wierzytelności, ani tym bardziej nie stanowią uznania długu, a dokument o charakterze księgowym odzwierciedla określone zdarzenie gospodarcze, jednak nie dowodzi faktu istnienia wierzytelności, której dotyczy.

W ocenie skarżącego na fakt, że powodowie nie byli związani z nim umową agencji wskazuje także fakt, że rola powoda P. S. ograniczała się do zakupu programu S., przy czym faktycznie płatnikiem i kupującym był pozwany, nie dokonywał powód zaś żadnych wdrożeń, a jedynie wykonał zleczone mu zadanie zakupu.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, wskazując na niezasadność zarzutów wywiedzionego środka zaskarżenia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie jedynie w nieznacznym zakresie.

Sąd Okręgowy w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia poczynił prawidłowe ustalenia stanu faktycznego; ustalenia te Sąd Apelacyjny podziela, zatem nie jest konieczne ich ponowne przytaczanie.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wskazać należy, iż zarzut taki może zostać skutecznie przedstawiony przez wykazanie, że Sąd I instancji popełnił błędy w ocenie dowodów, naruszył zasady logicznego rozumowania czy doświadczenia życiowego; konieczne pozostaje przy tym jednocześnie wskazanie konkretnych dowodów, których zarzut taki dotyczy. Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania po wszechstronnym rozważeniu zebranego materiału dowodowego. Taka ocena dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a ponadto powinna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru

określonych środków dowodowych i – wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Zarówno w literaturze jak i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się także, że powyższa ocena musi być oparta na wszechstronnym rozważeniu zgromadzonego materiału dowodowego, przez co należy rozumieć uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych środków dowodowych, mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności.

Zgłoszony w apelacji zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c może zostać uwzględniony jedynie w przypadku wykazania jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając, a także w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych. Natomiast nie czyni zarzutu tego skutecznym przedstawianie przez skarżącego własnej wizji stanu faktycznego w sprawie, opartej na dokonanej przez siebie odmiennej ocenie dowodów, a nawet możliwość w równym stopniu wyciągnięcia na podstawie tego samego materiału dowodowego odmiennych wniosków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r. sygn. akt II CKN 817/00, publ. LEX nr 56906, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r. sygn. akt IV CKN 970/00, publ. LEX nr 52753).

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zasadny pozostawał wniosek Sądu I instancji co do istnienia legitymacji biernej pozwanego. Konsekwentne twierdzenia powodów w tym zakresie znajdują przy tym potwierdzenie nie tylko w treści zawiadomienia skierowanego przez pozwanego do I Urzędu Skarbowego w B., ale także w zeznaniach świadka M. M.. Co istotne powodowie współpracowali z pozwanym już od 2011r., podczas gdy zaczął on prowadzić działalność gospodarczą także w innych formach dopiero od listopada 2014r., zaś z niekwestionowanych ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji wynika, że powodowie w ramach współpracy z pozwanym wystawiali także faktury na (...) spółkę cywilną (...). Pozwany nie wykazał, że w toku współpracy z powodami doszło do jakiegokolwiek zdarzenia z którym istotnie wiązać należy zmianę podmiotu, z którym powodowie zawarli umowę, przy czym fakt wystawiania przez powodów faktur na (...) spółkę cywilną (...) nie skłonił powoda do twierdzenia, że i ten podmiot łączyła z powodami umowa.

Nie bez znaczenia w zakresie przedstawionego wniosku pozostaje poczynione przez Sąd Okręgowy, a niekwestionowane przez skarżącego ustalenie, że pozwany, pomimo że sam dokonywał faktycznej sprzedaży produktów, zwracał się do swoich kontrahentów o wymianę faktur i wskazanie w nich jako sprzedawcy wskazując zamiast (...)na przykład (...)

Wyjaśnić należy, że Sąd I instancji nie potraktował zawiadomienia skierowanego przez pozwanego do I Urzędu Skarbowego w B. jako uznania roszczenia, a analiza treści tego pisma nie wskazuje, aby dotyczyło ono jedynie „czynności sprawdzających księgowo-rachunkowych”, skoro w jego treści pozwany wprost stwierdza, że nie może zaksięgować faktur i zapłacić należnego podatku.

Podkreślić trzeba, że oczywiście samo wystawienie faktury na określony podmiot wskazuje na okoliczność istnienia stosunków gospodarczych z podmiotem określonym w treści faktury, jednak nie wyklucza także odmiennych ustaleń stanu faktycznego sprawy w tym zakresie; podobnie, w zależności od okoliczności sprawy, oceniony być może i fakt kto uiścił należność z faktury. Dowód w postaci faktury musi być oceniony w świetle pozostałego materiału dowodowego, zaś ustalenie, że faktycznie do zawarcia umowy doszło z innym podmiotem niż wskazany w fakturze w toku postępowania nie podlega ocenie w zakresie wypełniania przez strony obowiązków księgowych.

Sąd Apelacyjny podziela także ustalenie Sądu I instancji w zakresie zgodnego skrócenia przez strony ustalonego terminu płatności faktur do 7 dni. Zeznania świadków M. M. oraz M. G. wskazują jedynie na fakt, że w pewnym momencie powodowie zaczęli stosować taki termin do rozliczeń z pozwanym, natomiast, wbrew wskazaniom skarżącego, nie zezwalają na wniosek, że termin taki pomiędzy stronami nie był ustalony. Fakt ten pozostaje spójny z twierdzeniami powodów w zakresie przyczyny zmiany terminu płatności, a nadto potwierdzony dowodami

przytoczonymi przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, ocenionymi w tym zakresie zgodnie z zasadami art. 233 § 1 k.p.c.

Zasadnie Sąd I instancji stwierdził także, że pozwany nie udowodnił swego roszczenia wobec powodów w zakresie kwoty 49.064,79 zł, stanowiącej przedmiot potrącenia. Stanowisko powodów zajęte w toku postępowania nie zezwala na wniosek, że roszczenie to zostało przez nich przyznane, z zeznań świadków M. G., E. G., Z. S., A. L. nie wynikają konkretne kwoty do jakich zapłaty mieliby się zobowiązać powodowie, zaś przedstawiona korespondencja mailowa pomiędzy stronami wprost wskazuje na brak porozumienia stron w tym zakresie, skoro w mailu z dnia 5 października 2015r. powód P. S. stwierdził, że etykiet ciągle jest za dużo, powodowie nie mogą odpowiadać za fakt wycofania etykiet z powodu zmian ustawowych oraz, że nie wie jak została wyliczona kwota kosztów produkcji, które zgodnie z umową powodowie mieli pokryć w 60%.

Zgodnie z art. 162 k.p.c. nie jest możliwe skuteczne podniesienie przez skarżącego zarzutu w zakresie naruszenia art. 235² § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., art. 271 k.p.c. poprzez pominięcie dowodów z zeznań świadków tj. K. N., A. T., J. T. oraz W. T., albowiem pozwany nie zgłosił stosownego zastrzeżenia po pominięciu przez Sąd I instancji dowodu z zeznań tych świadków, a co więcej jego pełnomocnik wprost oświadczył, że takiego zastrzeżenia nie zgłasza.

Odnosząc się do zarzutu potrącenia kwoty 205.870 zł zgłoszonego przez powoda wyjaśnić należy, że w treści odpowiedzi na pozew pozwany wskazał co prawda, że złożył oświadczenie o potrąceniu tej kwoty z należnościami powodów, jednakże z wezwania do zapłaty tej kwoty zawartego w piśmie pozwanego z dnia 30 grudnia 2016r. wynika jedynie wskazanie przez pozwanego na możliwość wzajemnego potrącenia wierzytelności przez powodów, co nie pozwala na ustalenie, że faktycznie przed postępowaniem sądowym pozwany złożył oświadczenie woli o potrąceniu tej kwoty i skutkuje ustaleniem, że pozwany oświadczenie o potrąceniu złożył dopiero w treści odpowiedzi na pozew, którego odpis doręczony został pełnomocnikowi powoda.

W odniesieniu do kwoty 2.984,85 zł objętej notą odsetkową (...) z 20 grudnia 2016r. pozwany nie wyjaśnił z jakich przyczyn nie odpowiada ona kwocie odsetek za opóźnienie w płatności wskazanej w Zestawieniu faktur wystawionych na (...) załączonym do noty odsetkowej, a jednocześnie oświadczenie o potrąceniu wskazanej kwoty złożył dopiero w toku postępowania sądowego również w odpowiedzi na pozew.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013r. w sprawie sygn. akt II CSK 476/12, zgodnie z którym skoro oświadczenie o potrąceniu może wywrzeć skutek dopiero z chwilą dojścia do adresata (art. 61 k.c.), to zawarte w odpowiedzi na pozew oświadczenie o potrąceniu doręczone jedynie nieumocowanemu do jego przyjęcia pełnomocnikowi powoda nie może być ocenione jako skuteczne. Za zasadny należało zaś uznać zarzut skarżącego odnoszący się do sposobu uwzględnienia opinii biegłego z dziedziny księgowości i rachunkowości L. K.; Sąd I instancji zasadnie dowód ten uznał za wiarygodny, jednakże jednocześnie w odniesieniu do wynagrodzenia powodów za miesiące wrzesień, październik i listopad 2015 r. oraz rozliczenia z tytułu niezapłaconych w terminie faktur za rok 2015 r. zasądził na rzecz powodów kwoty wyższe niż wynikające z opinii biegłego. W przedmiotowej sprawie w istocie zbędne pozostawało odnoszenie się do zarzutu skarżącego, że umowa łącząca strony nie była umową agencyjną, skoro twierdząc, że była to „swoista” umowa o świadczenie usług nie zaprzeczał on, że na mocy tej umowy powodowie uzyskali prawo do wynagrodzenia, którego sposobu ustalenia nie kwestionował. Wbrew zarzutowi skarżącego Sąd Okręgowy uzasadnił rozstrzygnięcie w zakresie kosztów zastępstwa procesowego zasądzonych od pozwanego na rzecz powodów, zaś skarżący formułując zarzut w tym przedmiocie ograniczył się w istocie do przytoczenia przepisów, które w jego ocenie zostały naruszone. Biorąc pod uwagę okoliczności wskazane w omawianym zakresie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, co do których nie zachodzi potrzeba ich ponownego przytaczania, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zarzut skarżącego nie jest zasadny.

Wobec powyższych okoliczności zaskarżony wyrok podlegał zmianie jedynie w zakresie zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów kwot wynagrodzenia powodów za miesiące wrzesień, październik i listopad 2015 r. oraz rozliczenia z tytułu niezapłaconych w terminie faktur za rok 2015 r., a co za tym idzie i łącznej kwoty zasądzonych roszczenia, na mocy art. 386 § 1 k.p.c., zaś w pozostałym zakresie apelacja podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c. O kosztach

postępowania Sąd Apelacyjny orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3, 108 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt. 7 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz.1804 z późn. zm.).

SSA Teresa Karczyńska - Szumilas